

KONJUNKTUR TENDENSENE

DESEMBER 1981

STATISTISK SENTRALBYRÅ Dronningensgate 16. Postboks 8131 Dep. Oslo1. Tlf. (02) 4138 20

INNHold

Konjunkturtendensene i utlandet

Sammenfatning

Tabellvedlegg

Diagramvedlegg

Konjunkturtendensene i Norge

Tabeller

Diagrammer

På grunn av arbeidet med Økonomisk utsyn over året 1981 blir det ikke skrevet fullstendinge konjunkturoversikter i desember og januar. Til delvis dekning av publikums løpende informasjonsbehov gjengir en på de følgende sider en kort oversikt over konjunktur-utviklingen i utlandet og tallserier og diagrammer som belyser konjunkturutviklingen i utlandet og i Norge.

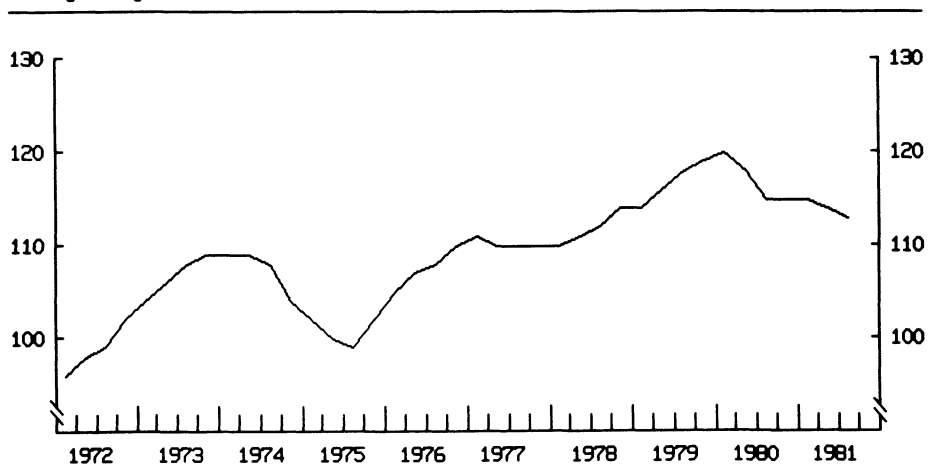
I V e s t - E u r o p a er konjunkturbildet preget av gjennomgående små endringer i produksjon og etterspørsel. Nedgangen i samlet etterspørsel stoppet opp i siste halvår i fjor, men utviklingen gjennom 1981 i de fleste etterspørselsindikatorerne tyder ikke på at noen ny oppgang har tatt til. I de større landene viser både konsumetterspørselen og investeringsetterspørselen svikt, mens utenlandsetterspørselen gir vekstimpulser. Flere av landene har hatt en særlig sterk eksportvekst til utviklingsland, deriblant OPEC-landene. Nedgangen i industriproduksjonen i EF-landene stanset før siste årsskiftet. Siden har produksjonen endret seg lite, både i EF-området sett under ett og i hvert enkelt av de fire største medlemslandene. - Arbeidsløsheten i Vest-Europa har steget kraftig gjennom de to siste årene og viser ingen tegn til å ha nådd et toppunkt. I september i år var det 9,4 millioner arbeidsløse i EF-området etter offisiell statistikk. Arbeidsløshetsprosenten var 8,5 som var 3 prosentpoeng høyere enn to år tidligere. - Prisstigningen har endret seg lite gjennom det siste året etter en nedgang i sommerhalvåret i fjor. Konsumprisene i EF-landene var i de første høstmånedene i år i gjennomsnitt 12-13 prosent høyere enn ett år tidligere. Prisstigningen er særlig sterk i Italia og forholdsvis moderat, men stigende i Vest-Tyskland. Kursen på EF-landenes felles valutaenhet (ECU), som sank kraftig regnet i dollar fra sommeren 1980 til forsommeren 1981, har steget noe utover sensommeren og høsten i år.

I S a m b a n d s s t a t e n e er økonomien inne i et konjunkturtilbakeslag, i første rekke forårsaket av den stramme pengepolitikken. Nesten alle de viktige konjunkturindikatorerne for produksjon og etterspørsel har vist sterk nedgang de siste månedene. Samlet industriproduksjon, som tidligere har vist små tilfeldige svingninger, vokste svakt gjennom de åtte første månedene i år, men oppgavene for september og oktober viste betydelig nedgang. Tallet på sysselsatte har også gått noe ned, og arbeidsløsheten har økt kraftig de siste månedene. Både konsumetterspørselen og investeringsetterspørselen viser svikt, bedømt ut fra oppgaver som henholdsvis detaljomsetningen og ordrer til industrien. Men det høye rentenivået, som har virket dempende på den private innenlandske etterspørselen, har sunket i høstmånedene i år. Rentene på korttidslån har falt betydelig og rentene på andre lån har også gått noe ned.

I J a p a n gir utenlandsetterspørselen betydelig vekstimpulser, men innenlandsk etterspørsel viser svikt. Industriproduksjonen er i moderat oppgang. Stigningstakten i konsumprisene har blitt halvert det siste året og er nå svært lav, om lag 4 prosent årlig rate.

1)

Industriproduksjonen i Vest-Europa.
Sesongkorrigert. 1975=100

1) Tallet for 3.kvartal 1981 bygger bare på oppgaver for de fire største landene

TABELLVEDLEGG FOR UTLANDET

Tabell 1. Storbritannia, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1975=100	Ordretilg. ¹⁾ Sesongkorr. 1975=100	Detaljoms.- volum Sesongkorr. 1976=100	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 15/1-74 = 100
1 9 8 0					
Januar	102,7	93	110,2	1 334	245,3
Februar	100,2	99	111,0	1 377	248,8
Mars	98,2	99	109,7	1 411	252,2
April	98,1	91	109,6	1 456	260,8
Mai	96,7	92	108,4	1 495	263,2
Juni	96,6	95	109,5	1 542	265,7
Juli	95,5	87	108,5	1 609	267,9
August	93,3	89	109,6	1 697	268,5
September	91,8	70	108,5	1 791	270,2
Oktober	90,6	72	109,7	1 893	271,9
November	89,5	73	109,2	2 030	274,1
Desember	88,5	76	108,4	2 137	275,6
1 9 8 1					
Januar	88,2	89	114,0	2 228	277,3
Februar	89,1	84	112,9	2 304	279,8
Mars	88,5	113	111,4	2 381	284,0
April	88,1	86	111,4	2 452	292,2
Mai	87,4	84	110,6	2 515	294,1
Juni	89,5	90	111,7	2 552	295,8
Juli	89,6	97	109,7	2 582	297,1
August	90,0	98	111,0	2 626	299,3
September	90,2		110,6	2 673	301,0
Oktober			111,5	2 729	303,7
November				2 764	

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til investeringsvareindustrien fra innenlandske kunder.

Tabell 2. Vest-Tyskland, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1976=100	Ordretilg. ¹⁾ Sesongkorr. 1976=100	Detaljoms.- volum Sesongkorr. 1970=100	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1976=100
1 9 7 9					
November	112	110,6	127	823	112,6
Desember	112	110,2	126	810	113,1
1 9 8 0					
Januar	111	116,2	136	830	113,7
Februar	115	117,5	130	824	114,9
Mars	113	120,2	129	830	115,6
April	114	113,3	126	847	116,3
Mai	110	110,7	124	859	116,8
Juni	109	113,0	124	883	117,4
Juli	109	111,0	129	902	117,6
August	104	109,2	127	914	117,7
September	108	105,8	128	930	117,7
Oktober	107	110,4	129	957	117,9
November	105	104,5	129	994	118,6
Desember	109	109,7	125	1 039	119,3
1 9 8 1					
Januar	105	105,4	126	1 052	120,3
Februar	108	106,3	133	1 093	121,2
Mars	107	104,0	125	1 145	122,0
April	108	113,5	124	1 181	122,8
Mai	108	105,0	125	1 234	123,3
Juni	107	107,1	119	1 269	123,9
Juli	106	102,7	124	1 315	124,4
August	107	102,0	127	1 365	124,8
September	107	104,3		1 419	125,4
Oktober				1 464	124,8

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til verkstedindustrien fra innenlandske kunder.

Tabell 3. Frankrike, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1970=100	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1970=100
1 9 7 9			
November	134	1 345	230,5
Desember	136	1 370	323,3
1 9 8 0			
Januar	135	1 378	236,8
Februar	136	1 391	239,3
Mars	136	1 415	242,1
April	136	1 439	244,9
Mai	131	1 473	247,1
Juni	131	1 460	248,7
Juli	135	1 470	252,4
August	135	1 457	254,9
September	128	1 446	257,1
Oktober	131	1 442	259,9
November	126	1 476	261,7
Desember	133	1 515	264,0
1 9 8 1			
Januar	124	1 562	267,1
Februar	122	1 606	269,6
Mars	128	1 663	272,3
April	124	1 724	276,0
Mai	122	1 795	278,5
Juni	125	1 825	281,2
Juli	127	1 849	286,1
August	127	1 837	289,6
September	127	1 813	292,9
Oktober		1 818	296,5

Tabell 4. Italia, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1975=100	Detaljoms.- volum Ukorrigert 1975=100	Arbeidsløshet Ukorrigert 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1975=100
1 9 7 9				
November	131,8	119,8		193,5
Desember	129,8	180,1		196,7
1 9 8 0				
Januar	132,8	111,3	1 703	203,2
Februar	138,8	111,3		206,7
Mars	137,6	122,8		208,6
April	138,8	120,4	1 554	211,9
Mai	127,9	125,5		213,8
Juni	131,9	122,2		215,8
Juli	130,2	122,0	1 812	219,4
August	111,5	107,9		221,7
September	126,7	124,6		226,4
Oktober	128,6	127,3	1 722	230,3
November	133,6	123,2		235,1
Desember	125,6	173,9		238,2
1 9 8 1				
Januar	124,7	102,8	1 717	242,9
Februar	134,0	92,8		247,0
Mars	133,1	100,2		250,5
April	132,0	106,4	1 826	253,8
Mai	124,2			257,5
Juni	124,5			260,2
Juli	128,3		2 013	262,4
August	108,1			264,1
September	127,8			267,9
Oktober				273,2

f: Foreløpige tall.

Tabell 5. S v e r i g e , konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1968=100	Ordretilg. ¹⁾ Ukorrigert 1970=100	Detaljoms.- volum Sesongkorr. 1.kv.1973=100	Arbeidsløshet Ukorrigert 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1980=100
1 9 7 9					
Desember	138	289		74	
1 9 8 0					
Januar	135	277		94	95,3
Februar	134	268	129,3	82	96,8
Mars	136	280		76	97,2
April	136	250		..	97,9
Mai	107	213	214,9	70	98,2
Juni	133	262		85	98,5
Juli	138	118		80	99,3
August	132	258	126,5	88	99,9
September	130	272		92	102,7
Oktober	128	290		92	104,2
November	131	268		96	104,8
Desember	127	295		86	105,2
1 9 8 1					
Januar	129	297		108	107,2
Februar	131	290		106	109,3
Mars	129	286		90	109,8
April	129	257		87	110,5
Mai	128	272		81	111,2
Juni	127	278		86	111,6
Juli	127	126		104	112,6
August	124	245		116	113,5
September	122	272		127	114,5
Oktober				133	115,0
November				128	115,4

1) Verdi av tilgang på nye ordrer til verkstedindustrien ekskl. skipsverft fra innenlandske kunder.

Tabell 6. S a m b a n d s s t a t e n e , konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1967=100	Ordretilg. ¹⁾ Sesongkorr. Mrd.dollar	Detaljoms.- volum ²⁾ Sesongkorr. Mrd.dollar	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1967=100
1 9 7 9					
Desember	153,2	22,29	33,6	6 272	229,9
1 9 8 0					
Januar	153,5	23,86	34,1	6 500	233,2
Februar	153,1	21,48	33,4	6 454	236,4
Mars	152,0	22,59	32,4	6 543	239,8
April	148,0	22,16	31,5	7 202	242,5
Mai	143,5	20,23	31,0	7 944	244,9
Juni	140,2	21,11	31,4	7 811	247,6
Juli	139,3	23,52	32,1	8 021	247,8
August	141,2	21,28	32,0	7 942	249,4
September	143,9	22,52	32,0	7 800	251,7
Oktober	146,5	21,63	32,1	7 961	253,9
November	148,9	23,35	32,3	7 946	256,2
Desember	150,4	24,66	32,3	7 785	258,4
1 9 8 1					
Januar	151,1	24,82	32,8	7 847	260,5
Februar	151,2	21,19	33,0	7 754	263,2
Mars	151,6	24,46	33,0	7 764	265,1
April	152,0	24,72	32,2	7 746	266,8
Mai	152,8	23,87	31,8	8 171	269,0
Juni	152,4	23,23	32,2	7 784	271,3
Juli	153,2	24,23	31,9	7 502	274,4
August	153,1	24,49	32,0	7 657	276,5
September	151,2	22,16	31,7	7 966	279,3
Oktober	148,7		31,2	8 520	279,9
November				9 004	

1) Verdi av tilgang på nye ordrer til investeringsvareindustrien.

2) 1967-priser.

Tabell 7. J a p a n , konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1975=100	Ordretilg. ¹⁾ Sesongkorr. Mrd.yen	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1975=100
1 9 7 9				
November	138,0	750	1 170	130,5
Desember	138,2	599	1 110	131,2
1 9 8 0				
Januar	139,7	738	1 080	132,3
Februar	147,2	689	1 000	133,5
Mars	142,2	620	1 090	134,6
April	144,5	740	1 130	136,8
Mai	142,6	943	1 110	137,9
Juni	141,8	711	1 120	138,4
Juli	141,9	749	1 160	138,7
August	136,3	690	1 160	138,5
September	141,2	708	1 160	140,5
Oktober	142,6	1 035	1 180	140,7
November	140,7	733	1 270	141,0
Desember	143,0	978	1 230	140,3
1 9 8 1				
Januar	144,2	756	1 190	141,9
Februar	145,1	796	1 220	141,9
Mars	143,9	836	1 260	142,7
April	144,6	783	1 310	143,9
Mai	141,9	790	1 350	145,4
Juni	145,4	741	1 340	145,4
Juli	147,6	612	1 250	144,7
August	143,7 f	693	1 160	144,0
September	149,2 f		1 280	146,2
Oktober	151,7 f			146,7

1) Verdien av tilgangen på nye ordrer til maskinindustrien fra innenlandske kunder.
f: Foreløpige tall.

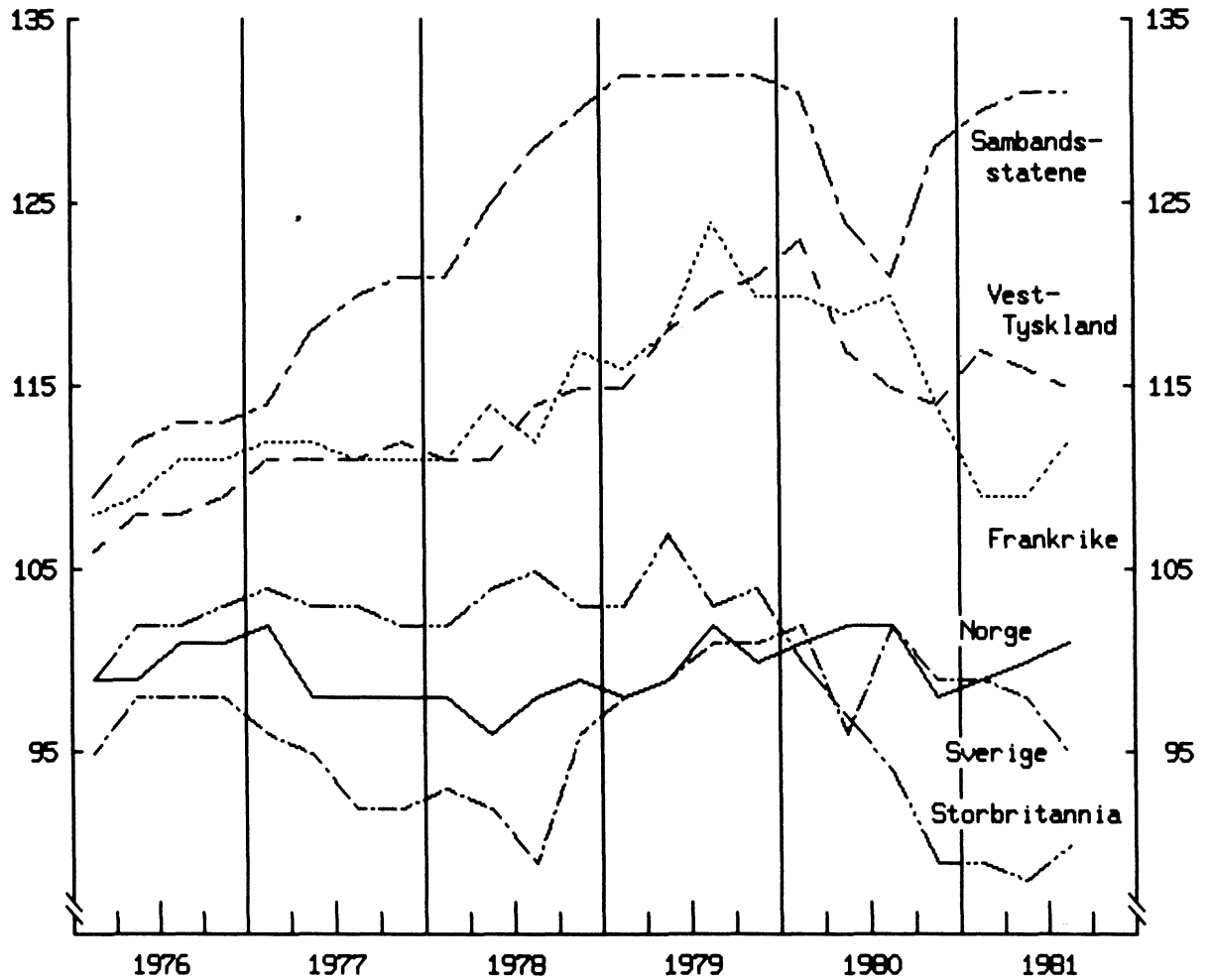
Tabell 8. B r u t t o n a s j o n a l p r o d u k t i u t v a l g t e l a n d

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1976	1977	1978	1979	1980	1981 prognose	1982 prognose
Danmark	8	1 3/4	1 1/4	3 1/2	-0,2	-1	4
Frankrike	5 1/4	2 3/4	3 1/2	3 1/4	1,5	1/2	3 1/2
Italia	6	2	2 1/2	5	4,0	0	1
Japan	5 1/4	5 1/4	5	5 1/2	4,2	3 1/2	4
Norge	6 3/4	3 1/2	4 1/2	4 1/2	3,8	0	0
Sambandsstatene	5 1/2	5	4 1/2	2 1/2	-0,2	2	1/2
Storbritannia	4 1/4	1	3 1/2	1	-2,5	-3	1/2
Sverige	1 1/2	-2 1/2	1 1/2	4	1,4	-1/2	1 1/2
Vest-Tyskland	5 1/4	3	3 1/4	4 1/2	1,8	-1	1

K i l d e : OECD og nasjonale opplysninger.

Industriproduksjon uten bergverksdrift og kraftforsyning i utvalgte land.
Sesongkorrigert. 1975=100.
Beregnet på grunnlag av OECD Main Economic Indicators.

TABELLVEDLEGG FOR NORGE

Tabell 1. Industriproduksjon. Endring i sesongkorrigert indeks fra foregående tremånedersperiode. Prosent

	1980/81			
	Nov.-jan.	Febr.-april	Mai-juni	Aug.-okt.
Bergverksdrift ¹⁾ , industri og kraftforsyning	-1,5	4,5	0,1	-0,6
Bergverksdrift ¹⁾	-14,0	17,3	2,0	-5,3
Industri	-2,2	2,9	0,3	-0,4
Kraftforsyning	5,1	10,6	-4,4	3,6
Produksjon etter anvendelse:				
Eksport	-2,5	3,7	2,7	-0,6
Konsum	-1,6	4,1	-1,4	1,0
Investering	-1,4	2,8	2,1	-1,5
Vareinnsats i bygg og anlegg	0,2	1,0	3,1	-3,9
Vareinnsats ellers	-0,7	3,4	0,6	0,1

1) Utenom utvinning av olje og naturgass.

Tabell 2. Industriproduksjon. Endring i ukorrigert indeks fra samme periode året før. Prosent

	Mai-juli	Aug.-okt.
Industri i alt	-2,4	0,6
Næringsmidler, drikkevarer og tobakk	0,1	-2,0
Tekstilvarer, bekledningsvarer, lær og lærvarer	-6,2	-5,9
Trevarer	-5,5	0,1
Treforedling	-7,2	9,2
Grafisk produksjon og forlagsvirksomhet	0,0	-0,9
Kjemiske produkter, mineralolje-, kull-, gummi- og plastprodukter	-2,0	0,3
Mineralske produkter	-5,7	-5,0
Jern, stål og ferrolegeringer	-5,8	-2,8
Ikke-jernholdige metaller	0,6	2,0
Metallvarer	-0,4	-0,5
Maskiner	-1,0	5,6
Elektriske apparater og materiell	1,0	2,2
Transportmidler	-1,6	1,8
Tekniske og vitenskapelige instrumenter, foto- og optiske artikler	1,9	1,4
Industriproduksjon ellers	-8,7	1,2

Tabell 3. Registrert arbeidsløshet. 1 000 personer

	1980					1981				
	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.
I alt	17,4	23,7	20,4	22,6	24,4	24,9	30,8	25,6	26,2	28,4
Herav industri, bygge- og anleggsvirksomhet	5,8	6,5	6,5	5,9	8,6	8,2	8,7	7,6	8,1	..

Tabell 4. Arbeidsmarkedet. Endring i sesongkorrigerte tall fra foregående tremånedersperiode. Prosent

	1980/81			
	Des.-febr.	Mars-mai	Juni-aug.	Sept.-nov.
Arbeidsløshet	10,2	4,9	8,8	-6,2
Ledige plasser	-6,7	0,4	-16,9	16,0

Tabell 5. Detaljomsetning

	1980/81			
	Nov.-jan.	Febr.-april	Mai-juli	Aug.-okt.
<u>Omsetningsvolum i alt, sesongkorrigerte tall</u>				
Prosentvis endring fra forrige tremånedersperiode .	-0,9	2,3	-2,2	1,1
<u>Omsetningsverdi, ukorrigerte tall</u>				
Prosentvis endring fra samme tremånedersperiode ett år tidligere				
I alt	12,1	16,2	15,4	13,6
Av dette:				
Nærings- og nytelsesmidler	16,2	16,0	15,5	13,6
Møbler og innbo	8,9	15,2	16,3	13,3
Bekledning og tekstilvarer	9,2	8,2	9,4	7,0
Motorkjøretøyer og bensin	13,8	21,4	20,0	16,7

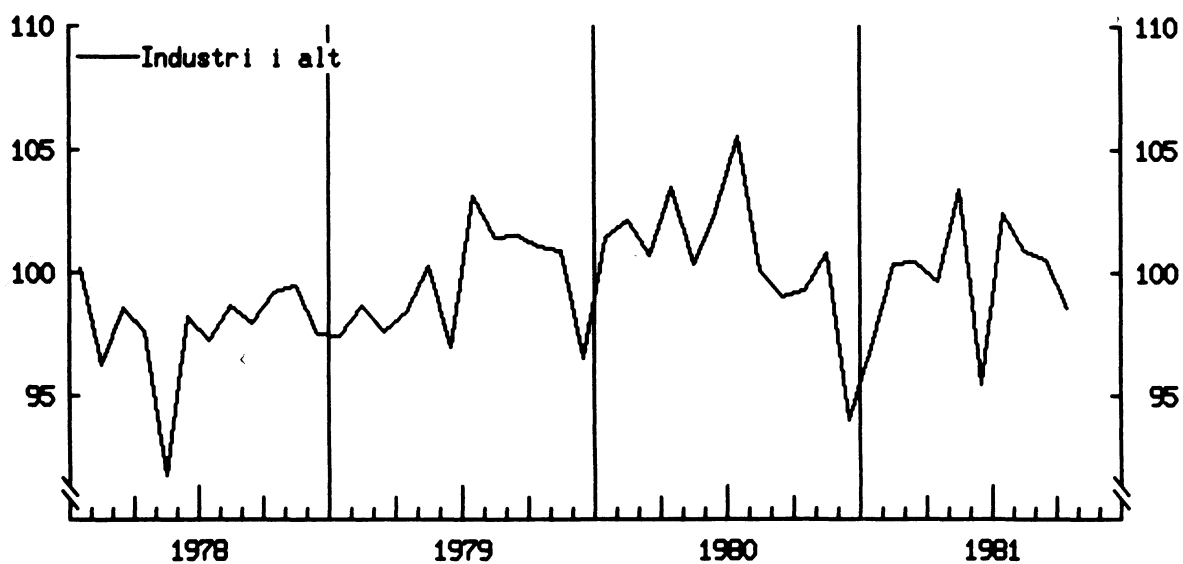
Tabell 6. Utenrikshandel¹⁾

	1980/81			
	Des.-febr.	Mars-mai	Juni-aug.	Sept.-nov.
<u>Eksportverdi</u>				
Sesongkorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra forrige tremånedersperiode	5,1	3,1	3,6	5,7
Ukorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra samme tremånedersperiode ett år tidligere	5,7	9,1	13,5	18,0
<u>Importverdi</u>				
Sesongkorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra forrige tremånedersperiode	0,6	3,5	-3,5	12,4
Ukorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra samme tremånedersperiode ett år tidligere	2,8	6,6	-3,6	12,5

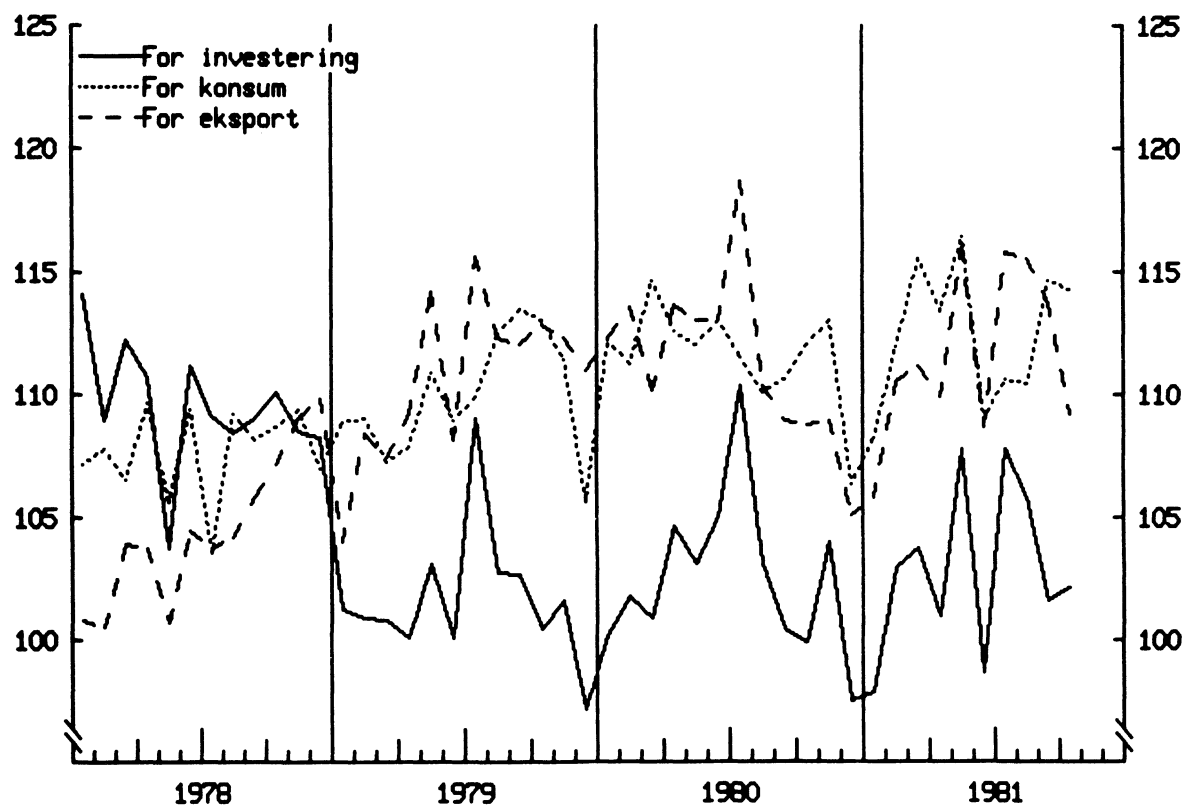
1) For eksporten regnet uten skip, oljeplattformer mv., råolje og gass, for importen uten skip og oljeplattformer mv.

DIAGRAMMEDLEGG FOR NORGE

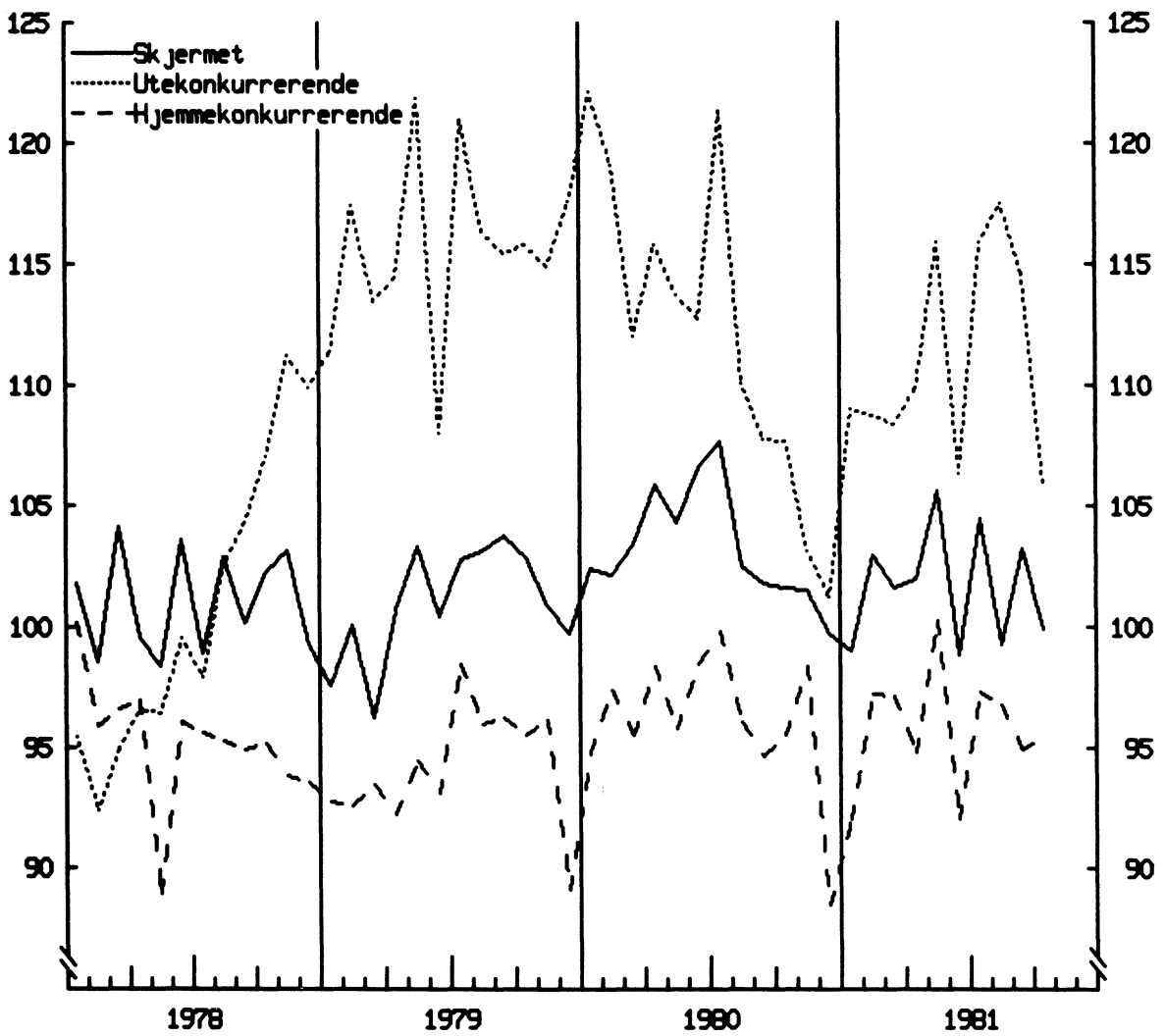
Figur 1.1. PRODUKSJONSINDEKS
Sesongkorrigert. 1975 = 100.

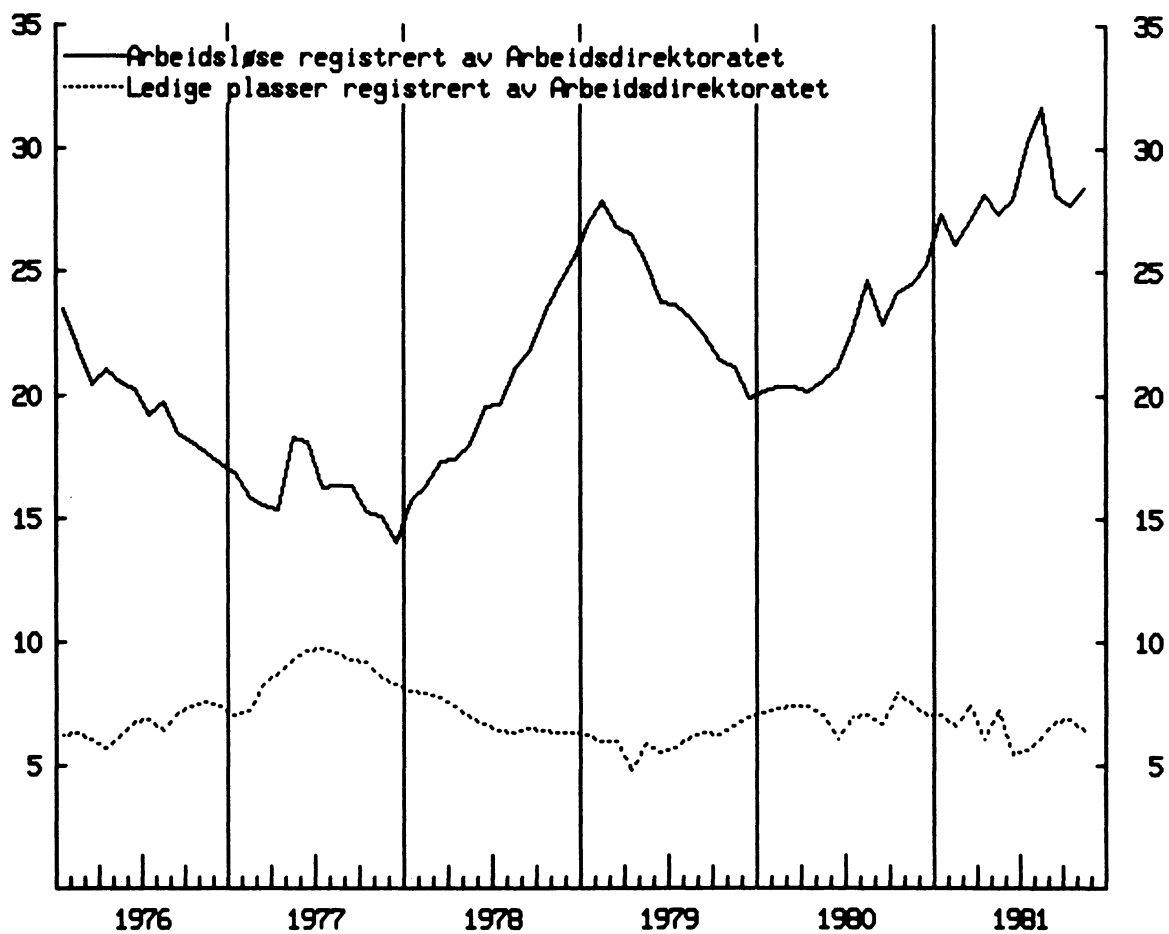
Figur 1.2. PRODUKSJONSINDEKS ETTER ANVENDELSE
Bergverksdrift industri og kraftforsyning uten oljeutvinning.
Sesongkorrigert. 1975 = 100.

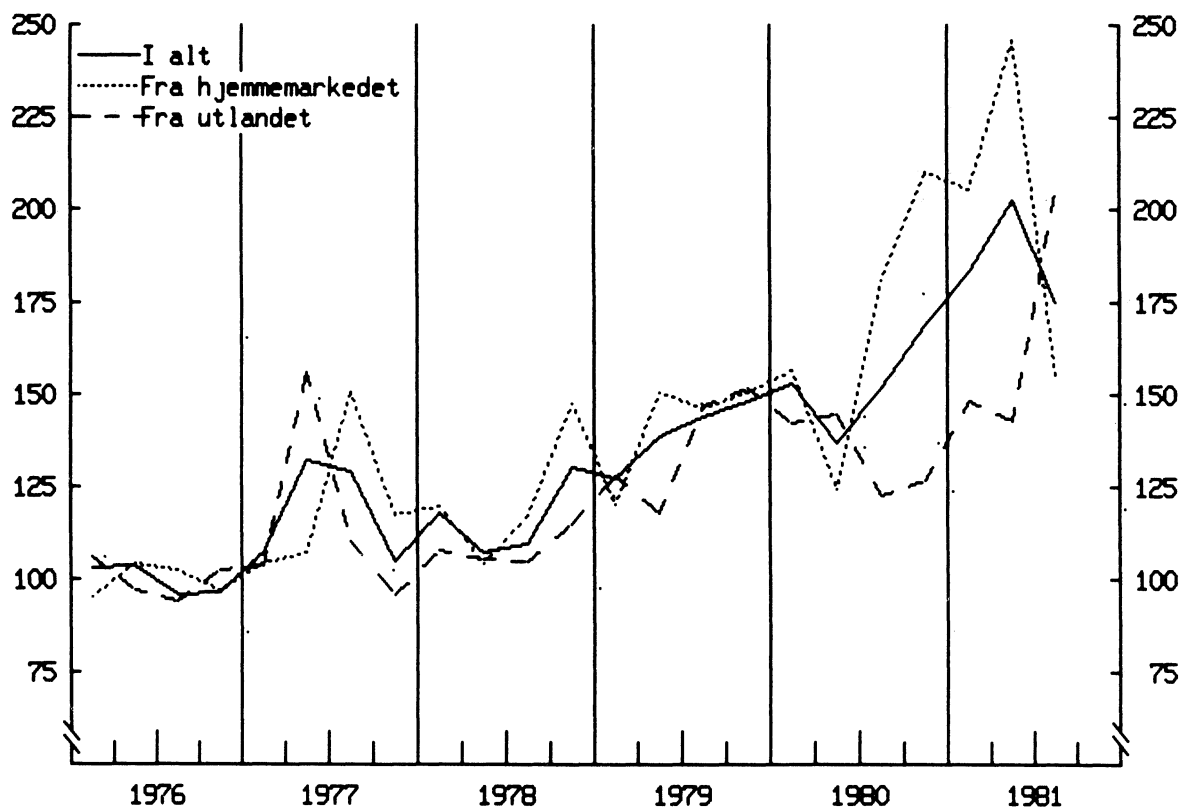
Figur 1.3. PRODUKSJONSINDEKS ETTER KONKURRANSETYPE
Bergverksdrift industri og kraftforsyning uten oljeutvinning.
Sesongkorrigert. 1975 = 100.

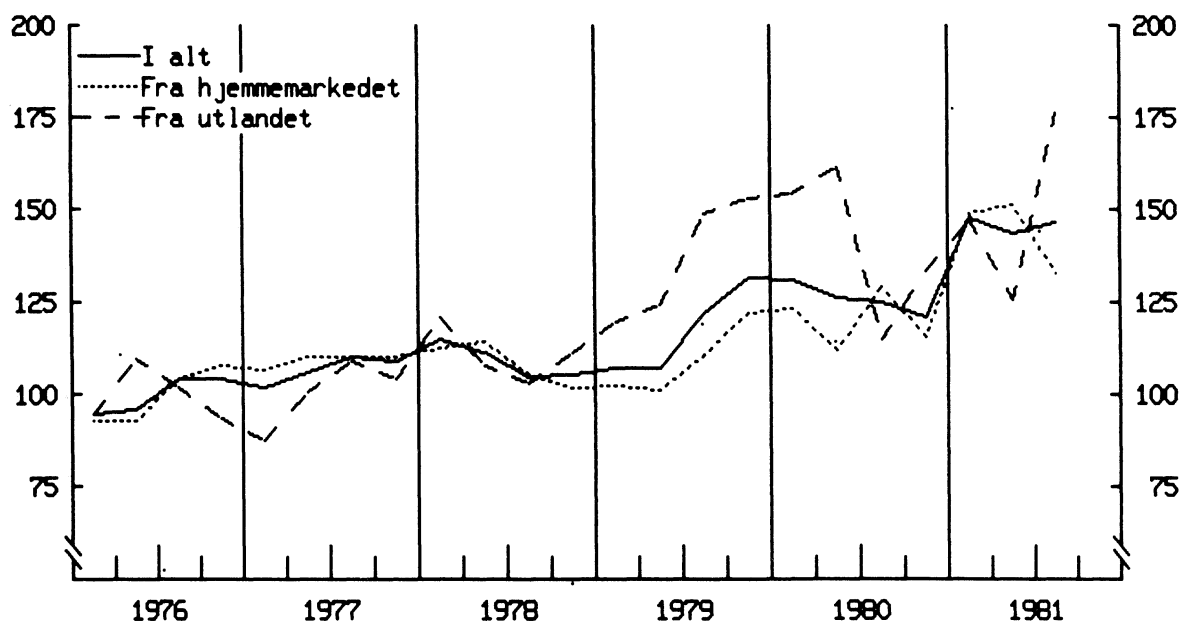
Figur 2.1. ARBEIDSMARKEDET
Registrerte arbeidsløse og ledige plasser.
Sesongkorrigerte tall i tusen.

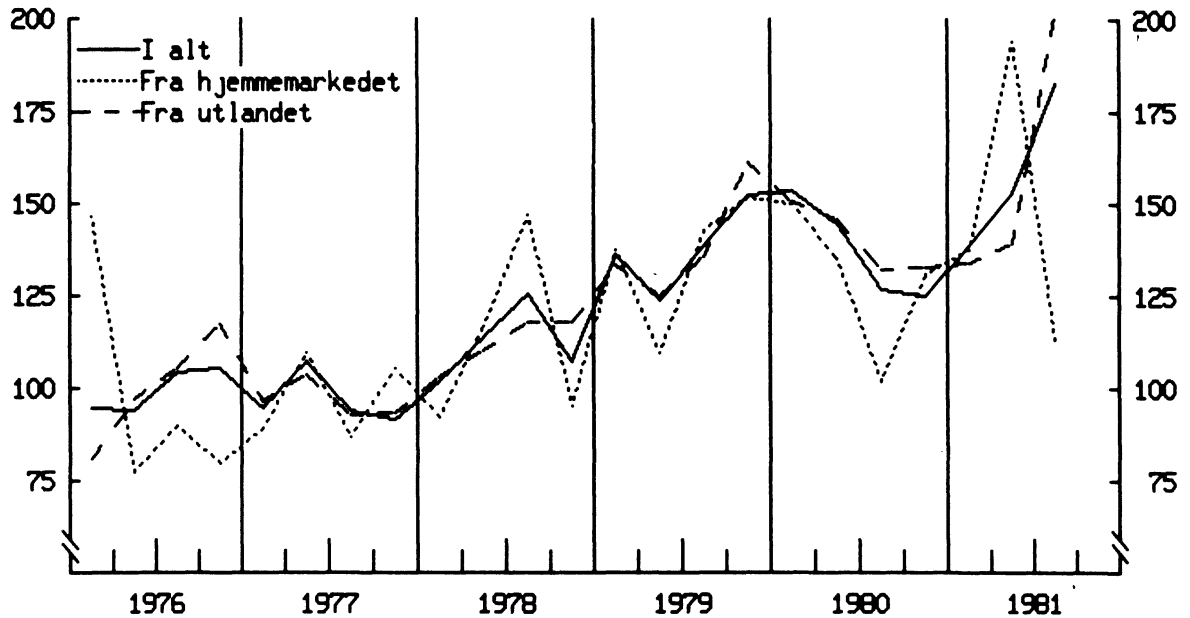
Figur 3.1. ORDRETILGANG
Metaller og verkstedprodukter.
Sesongkorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

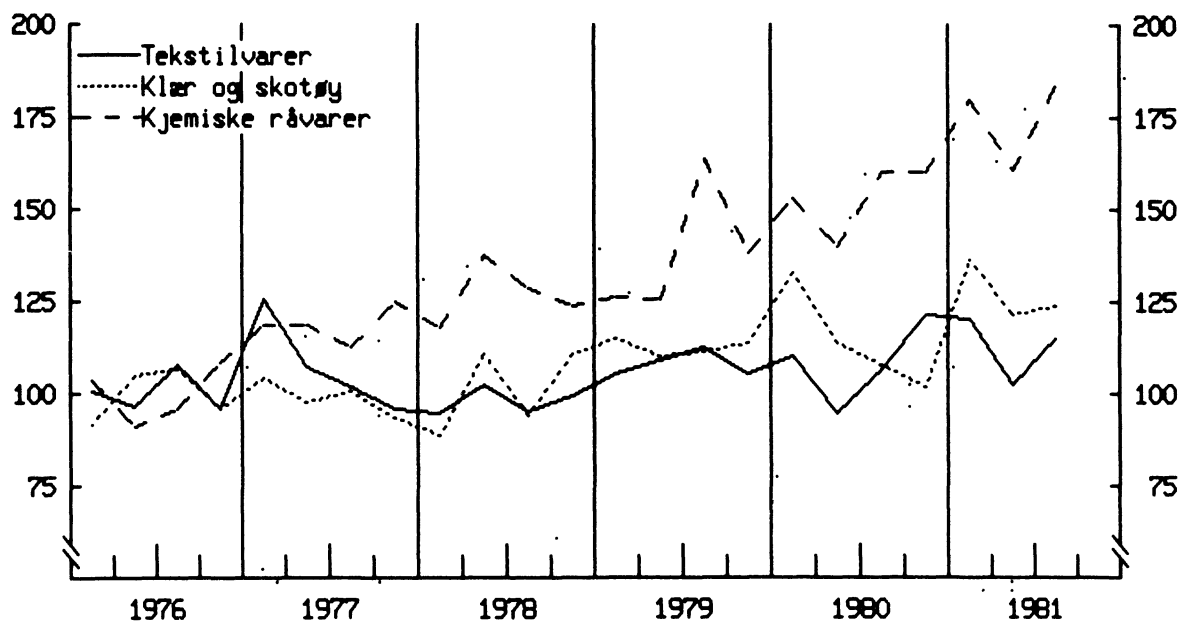
Figur 3.2. ORDRETILGANG
Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer m.v.
Sesongkorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

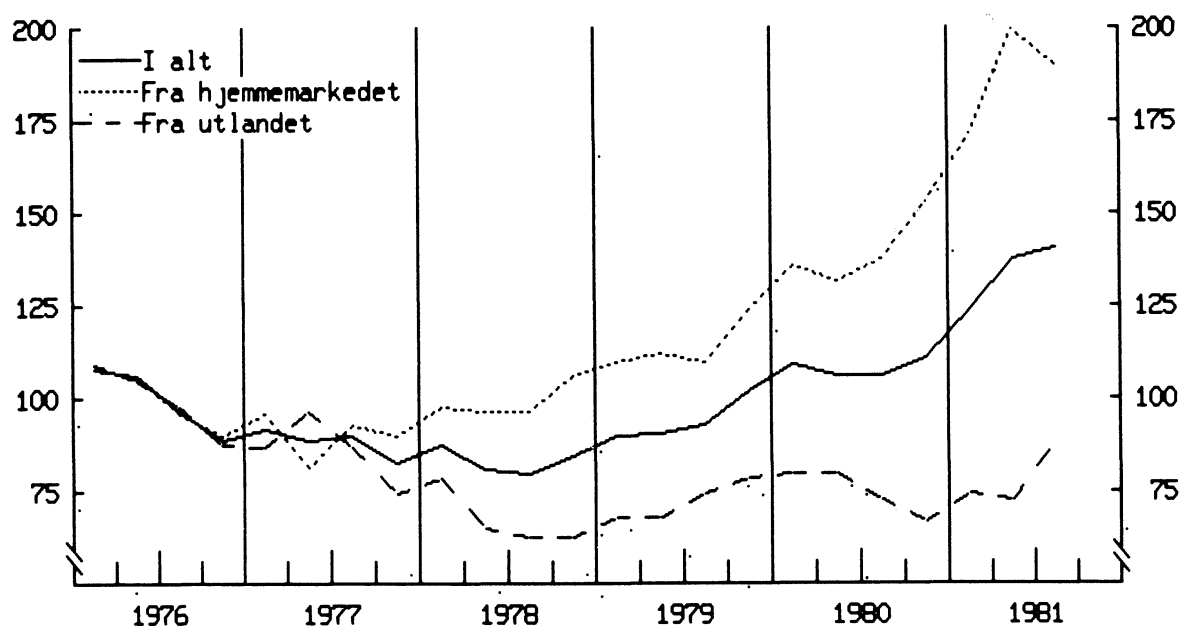
Figur 3.3. ORDRETILGANG
Metaller.
Sesongkorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

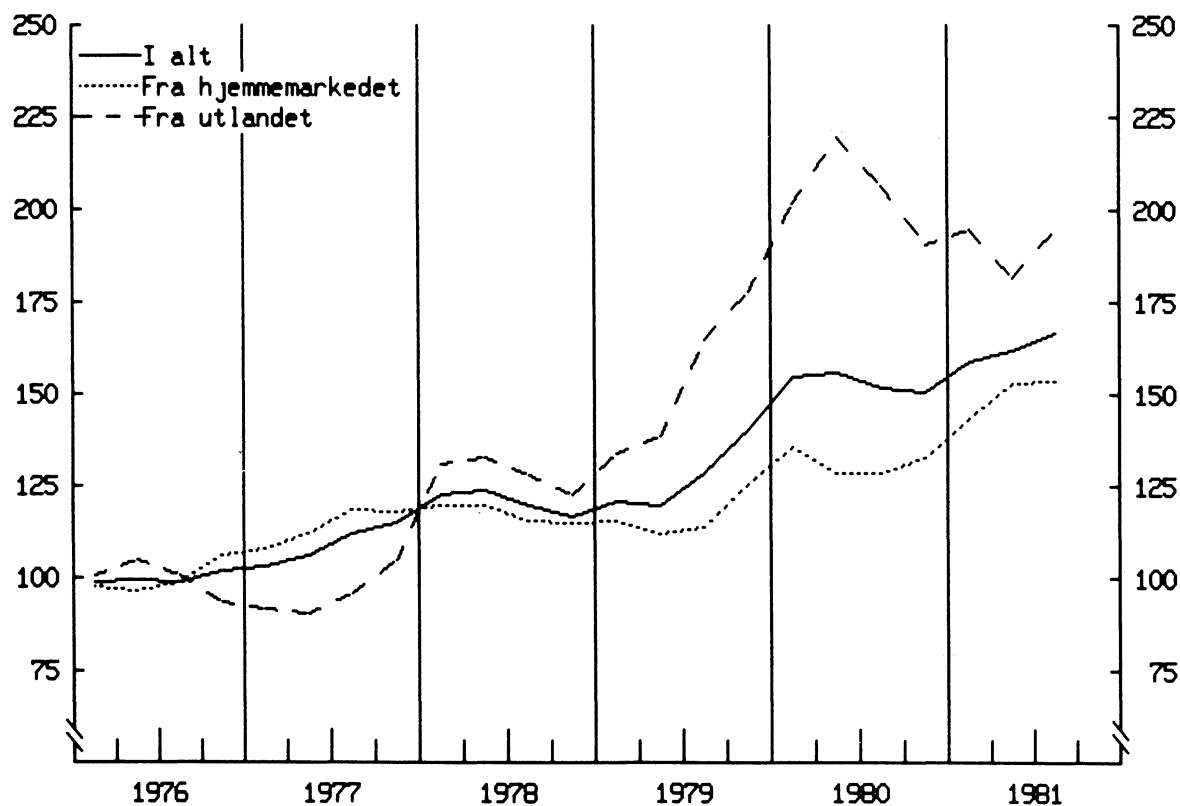
Figur 3.4. ORDRETILGANG
Tekstilvarer klær og skotøy og kjemiske råvarer.
Sesongkorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

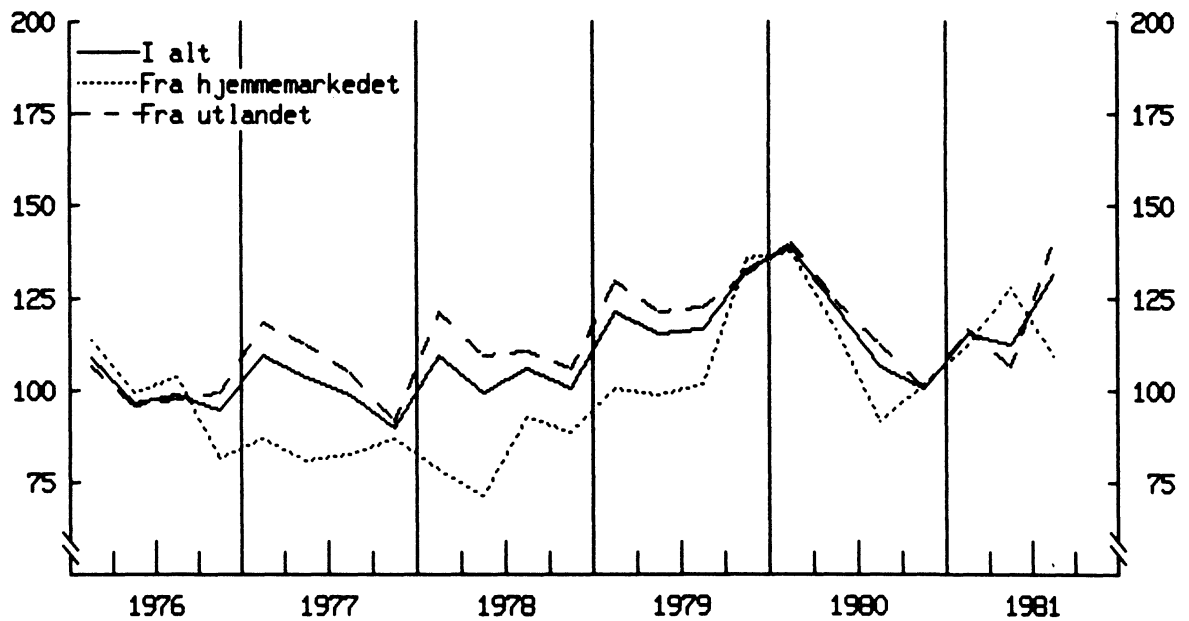
Figur 3.5. ORDRERESERVE
Metaller og verkstedprodukter
Ukorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

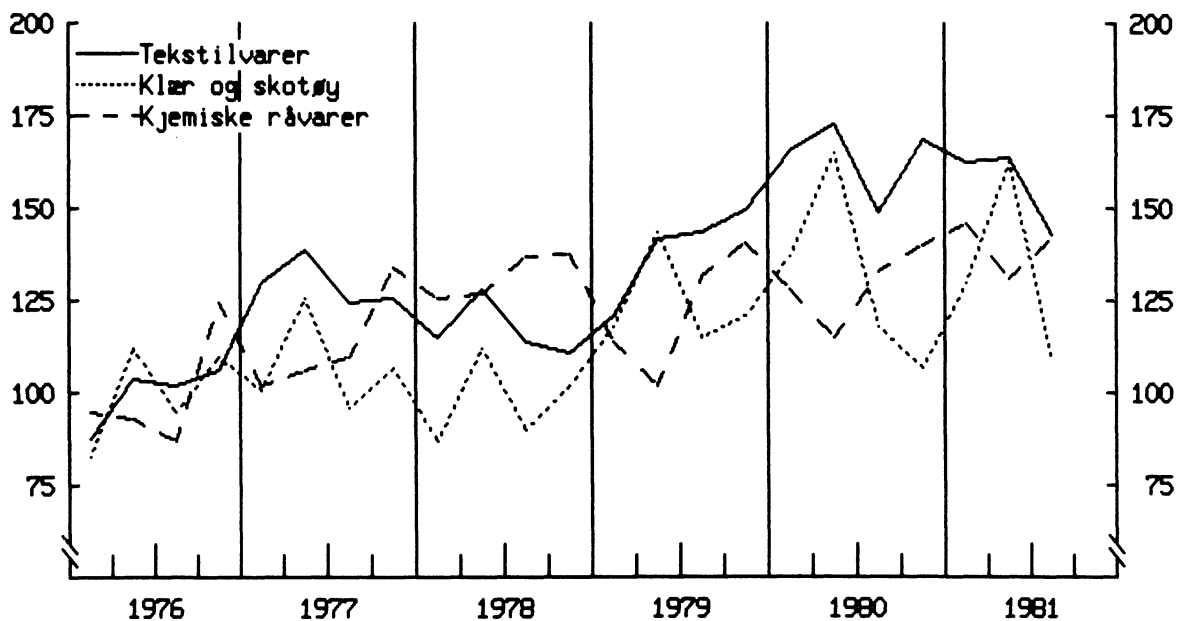
Figur 3.6. ORDRERESERVE
Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer m.v.
Ukorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

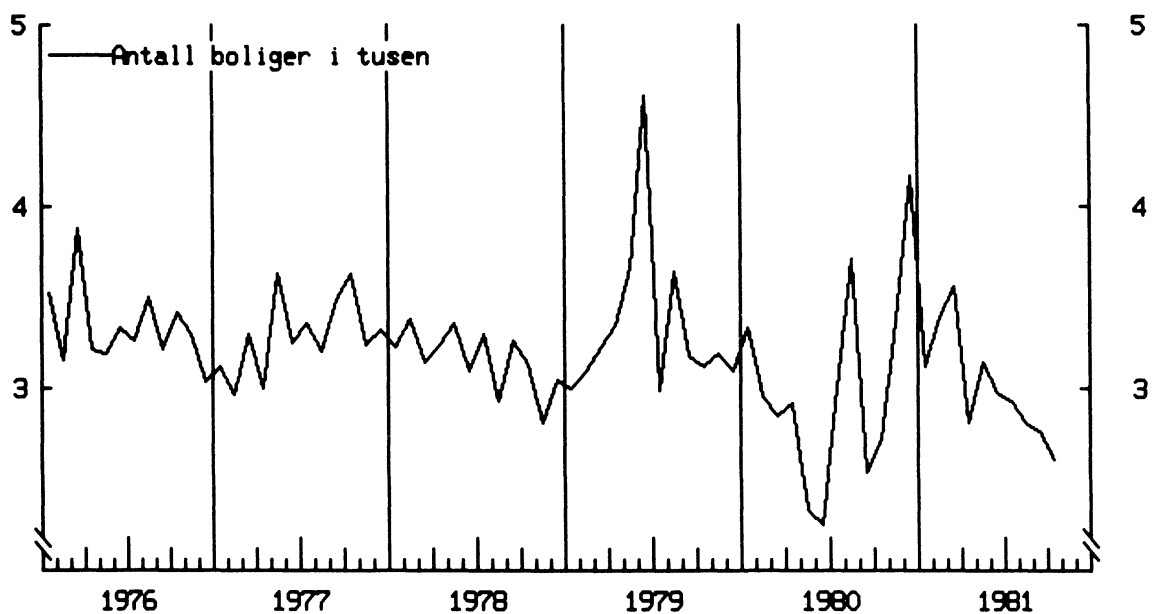
Figur 3.7. ORDRERESERVE
Metaller
Ukorrigeret verdiindeks. 1976 = 100.

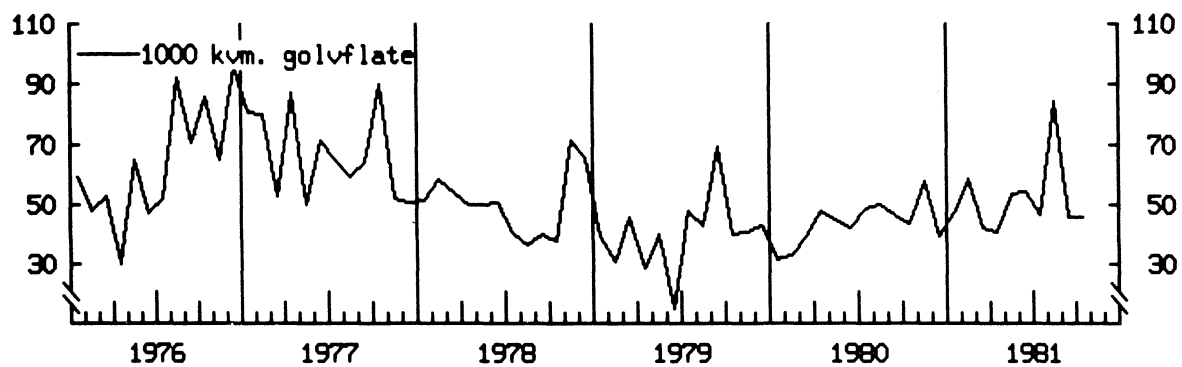
Figur 3.8. ORDRERESERVE
Tekstilvarer klær og skotøy og kjemiske råvarer
Ukorrigeret verdiindeks. 1976=100.

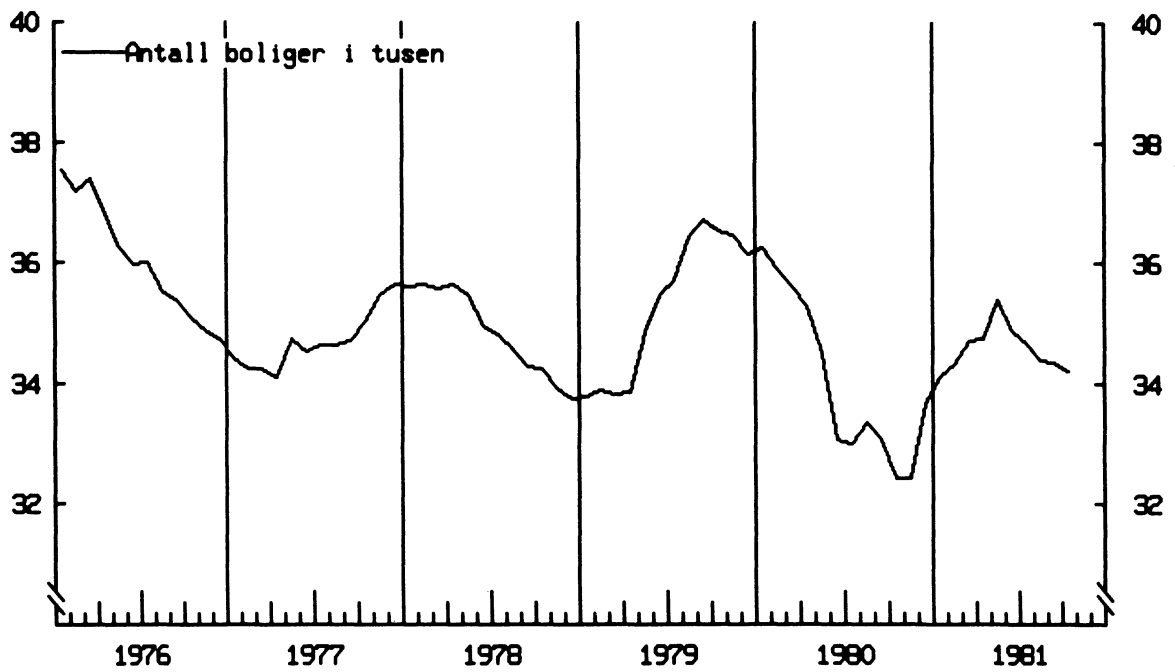
Figur 4.1. BYGG
Boliger satt igang. Sesongkorrigert.

Figur 4.2. BYGG
Industri og bergverksbygg satt igang. Sesongkorrigert.

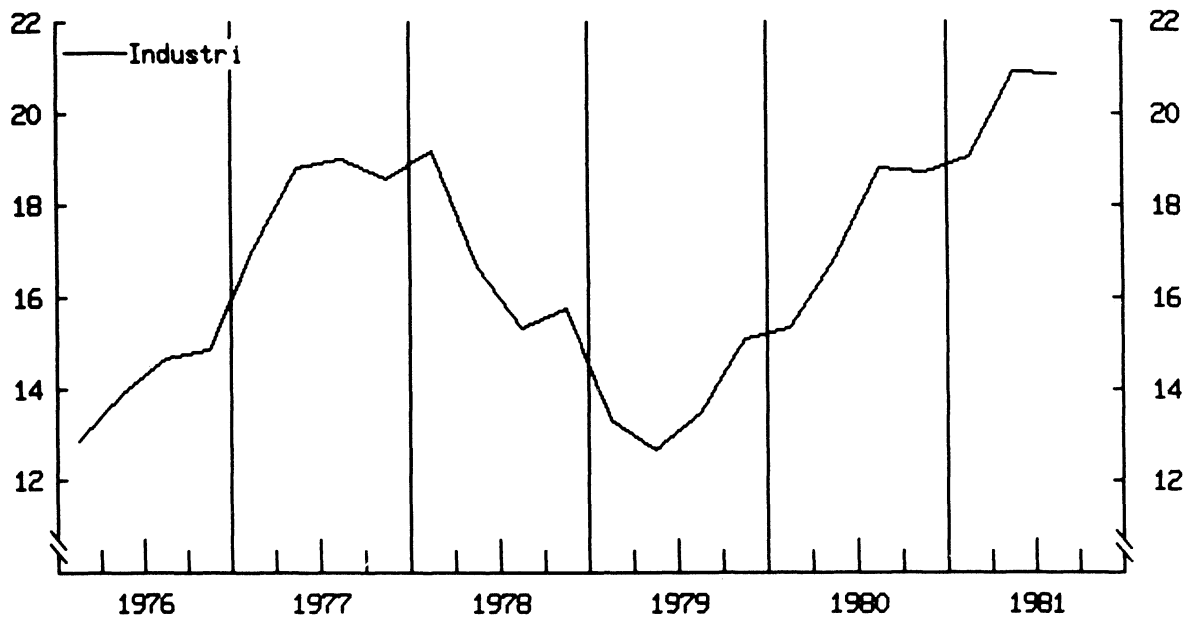
Figur 4.3. BYGG
Boliger under arbeid. Sesongkorrigert.

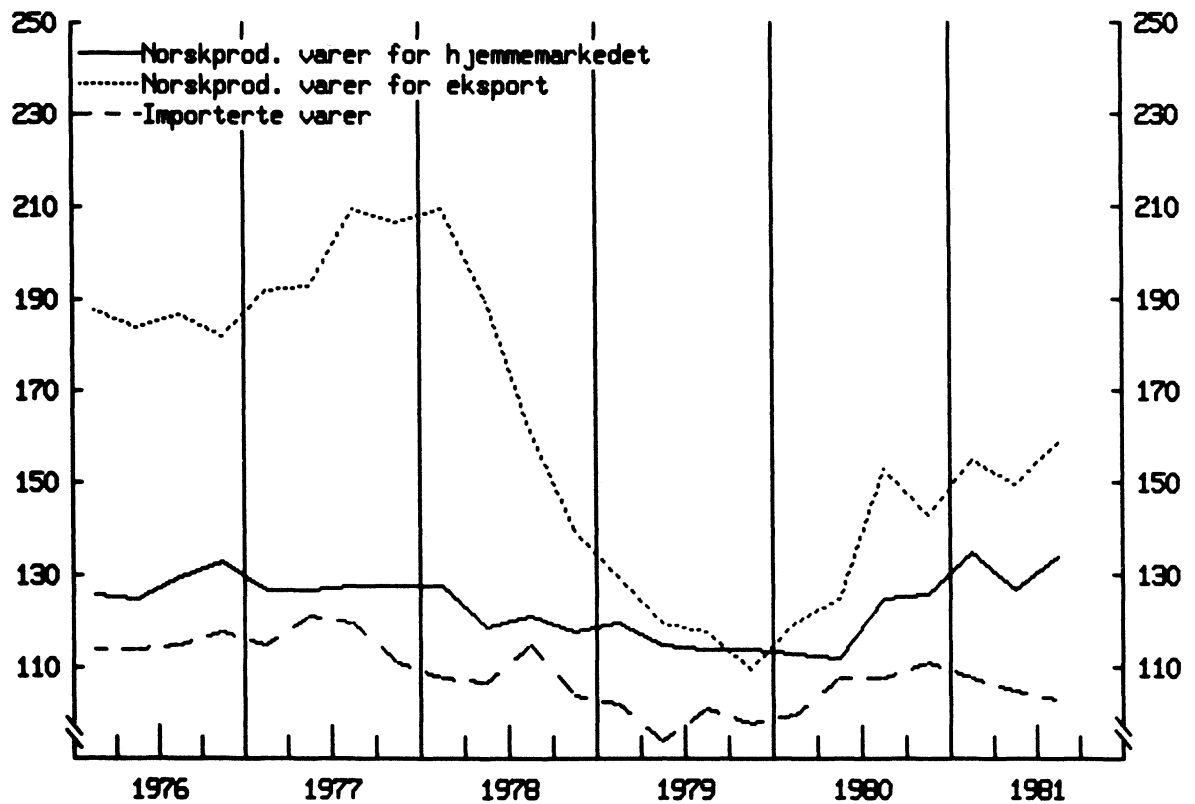
Figur 4.4. BYGG
Industri og bergverksbygg under arbeid. Sesongkorrigert.

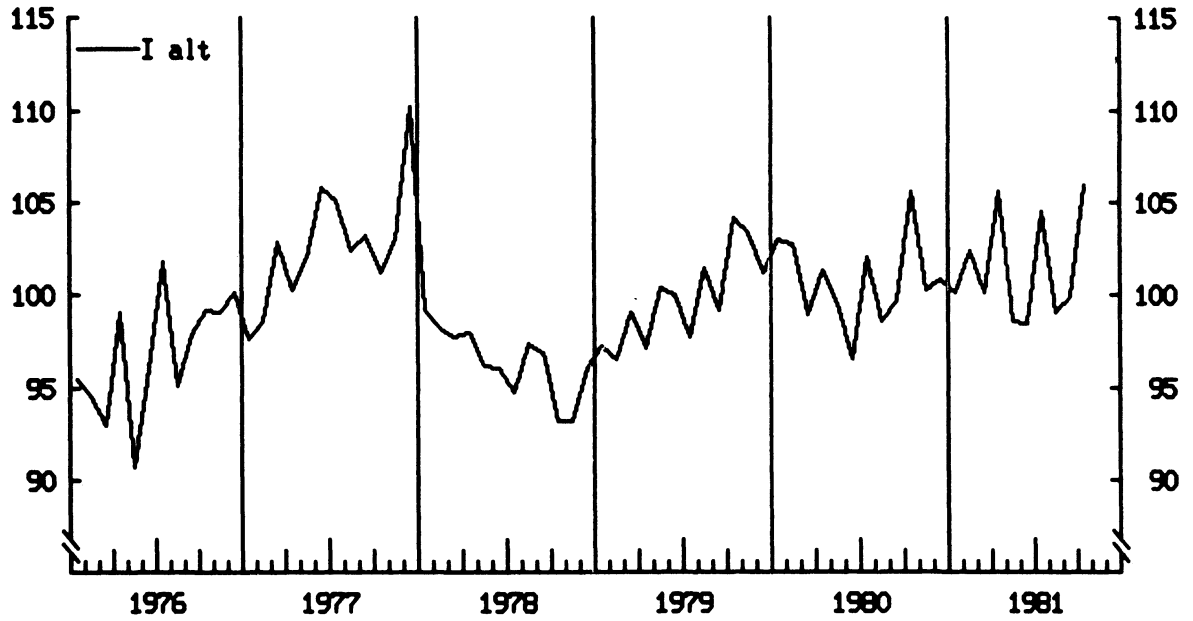
Figur 5.1. UTFØRTE INVESTERINGER
Sesongkorrigerede verditall. 100 millioner kr.

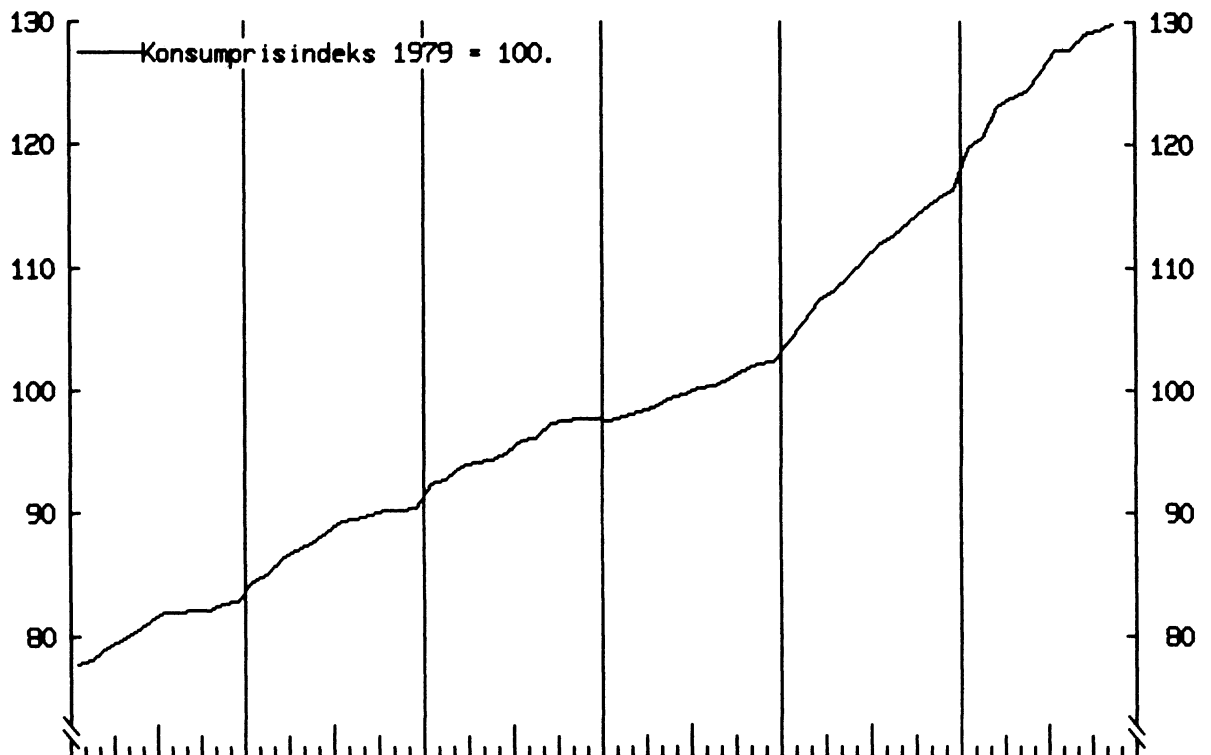
Figur 6.1. LAGER
Industri og engroshandel.
Ukorrigeret volumindeks. 1970 = 100.

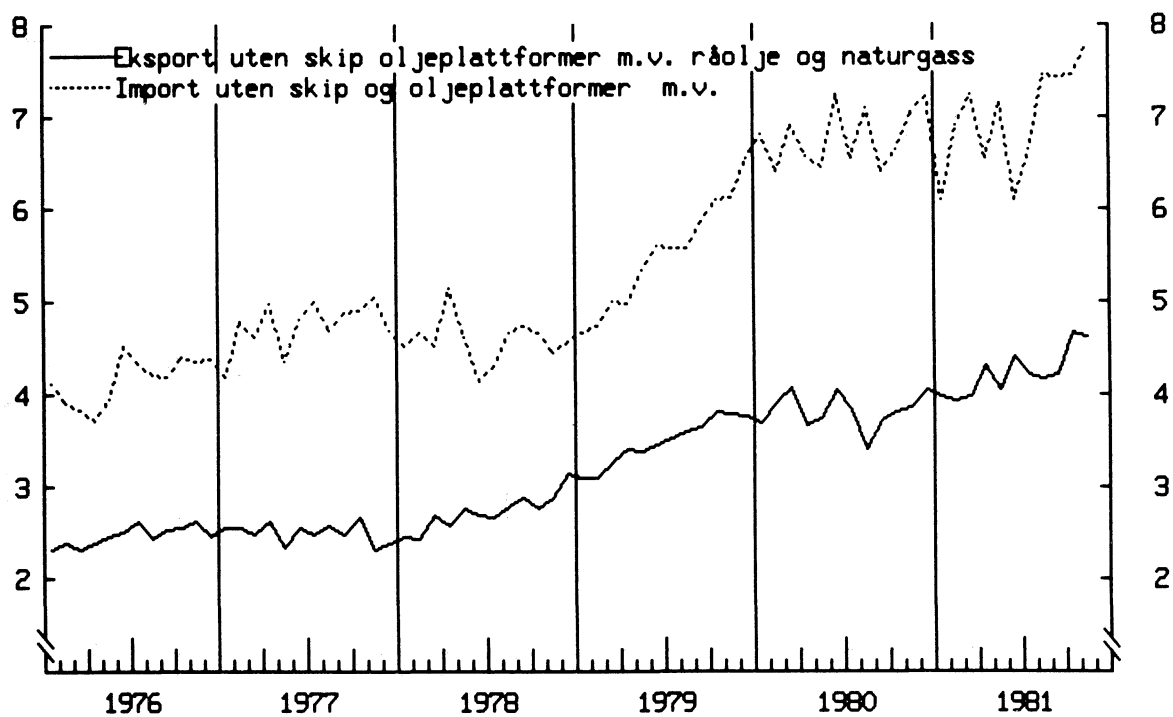
Figur 7.1. DETALJOMSETNING
Sæsonkorrigert volumindeks. 1979=100.

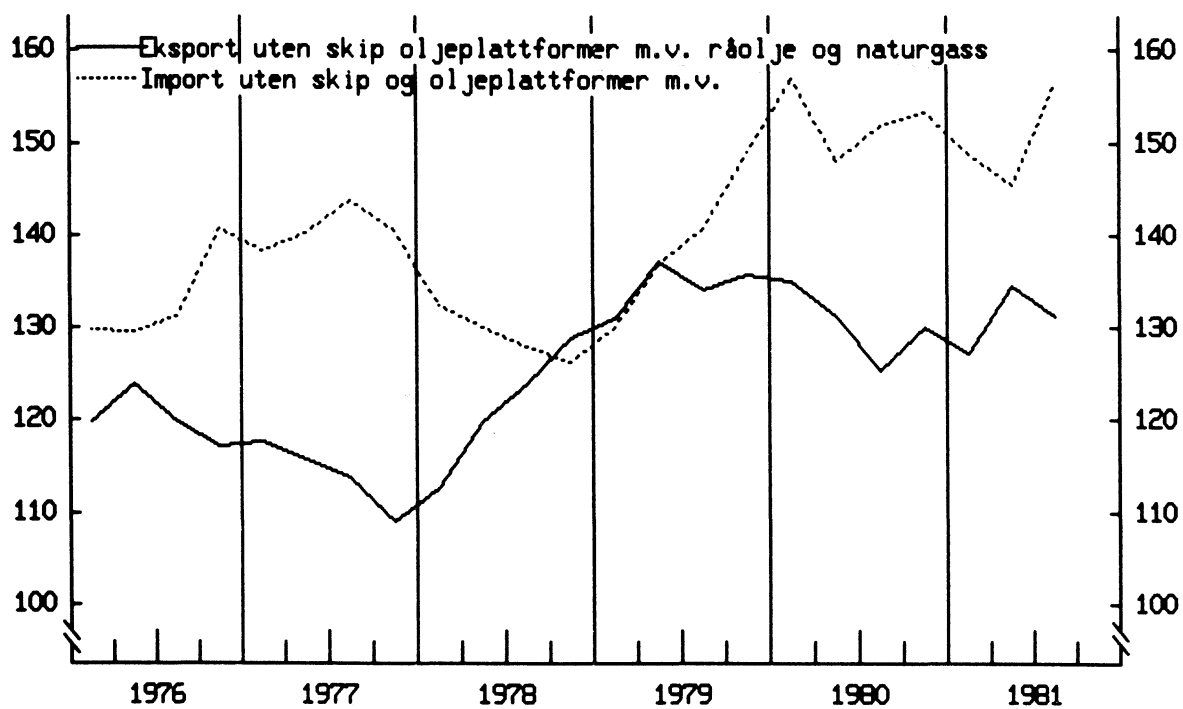
Figur 8.1. INNENLANDSKE PRISER

Figur 9.1. UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER
Sesongkorrigerte verditall. Milliarder kr.

Figur 9.2. UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER
Sesongkorrigert volumindeks. 1970 = 100.

Figur 9.3. UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER
Prisindekser (enhetspriser). 1970=100

